

Michael Durčák: Semináře Václava Klause jako součást myšlenkového světa pozdního socialismu, bakalářská práce, FF UK, Praha 2018 (90 stran)

Posudek vedoucího práce

Michael Durčák si pro svoji bakalářskou práci vybral téma z českých soudobých dějin, které je, vzhledem k aktérům a kontinuitám do naší současnosti, nejen mimořádně zajímavé pro odbornou i laickou veřejnost, ale u něhož je zároveň velká pravděpodobnost, že se o jeho analýzu z té či oné perspektivy časem pokusí i další. Už proto mu patří dík za dobrou volbu a za odvalu. Snaha zmapovat semináře pořádané pobočkou Československé vědecko-technické společnosti Státní banky československé v Praze, jež v letech 1980 až 1986 vedl Václav Klaus, od počátku narážela na nedostupnost klíčových pramenů, zejména sborníků ze seminářů, které si účastníci vydávali v podstatě sami pro sebe a z nichž velká část nebyla ve veřejných knihovnách či archivech k dispozici. Autor se nakonec k těmto i k dalším podstatným pramenům dostal díky velké dávce houževnatosti a neústupnosti a také díky dobré spolupráci s pamětníky. Práce tak nakonec vychází z dostatečně širokého spektra primárních pramenů. Autor rovněž prokázal solidní znalost sekundární literatury k tématu pozdního socialismu, v kontextu bakalářské práce dostatečnou, byť by se v tomto ohledu daly doporučit ještě mnohé další tituly.

S autorem jsme během práce na tématu dospěli k přesvědčení, že hlubší obsahová analýza seminářů by z hlediska potřebného času, rozsahu i jisté badatelské zkušenosti přesahovala možnosti dané rámcem bakalářské práce. Proto se autor, což považuji za dobré rozhodnutí, v práci soustředí zejména na personální otázky, z obsahu pak zejména na analýzu základního tematického zaměření seminářů. Krom toho, i díky využití pramenů z Archivu bezpečnostních složek, ukazuje dotyky a třecí plochy mezi „mocí“ a fenoménem „Klausových“ seminářů. Ve všech těchto rovinách autor odvedl velmi dobrou práci.

Práce má pochopitelně jako první autorovo odborné dílo tohoto rozsahu řadu slabín. Za tu nejzávažnější považuji nereflektované přejímání normativních soudů samotných aktérů dějů, o nichž práce pojednává. Toto přejímání se týká jak jednotlivostí, tak zejména celkového

významu zkoumaných seminářů ve vztahu k vnitřnímu rozkladu státního socialismu v osmdesátých letech a k následné ekonomické i politické transformaci. Příčiny tohoto problému jsou zřejmé – vedle autorova nadšení pro téma k nim jistě patří charisma a přesvědčivost pamětníků i memoárové literatury, s nimiž byl konfrontován a také skutečnost, že mu pro vlastní kritické posouzení těchto širších kontextů chyběl vlastní výzkum, jenž by pochopitelně přesahoval rámec bakalářské práce i jeho aktuální časové možnosti a kompetence. Na tento problém byl autor upozorňován během sepisování práce a je nutno přiznat, že se v tomto ohledu podařilo nejproblematictější projevy s jistými hagiografickými rysy eliminovat. Nicméně „zásadní důležitost“ seminářů pro „úspěšnou transformaci“ zároveň zůstala jak předpokladem, tak i celkovým vyzněním práce – a přitom se právě tato teze opírá spíše o vlastní hodnocení ústředních pamětníků než o vlastní autorův výzkum, jenž – velmi poctivě – přezkoumával otázky výrazně konkrétnější a exaktnější - a těchto nejobecnějších rovin se dotýkal spíše zprostředkovaně.

Tyto problémy jsou dány především nedostatečnou autorovou zkušeností, v kombinaci se soudobým a vlastně velmi „politickým“ tématem. Pokud se mu bude autor dále věnovat (a totéž platí i pro další, kteří k tomu mají díky Durčákem shromážděnému a základně analyzovanému materiálu velmi dobrou možnost), bude nutné dosáhnout výrazně kritičtějšího odstupu od aktérů zkoumaných zápletek, postupovat analytičtěji a lépe začlenit dílčí fenomény do obecnějších kontextů. Vzhledem k tomu, že zde se jedná o práci bakalářského stupně, si nicméně navzdory výše zmíněným slabinám dovedu představit, že při zdařilé obhajobě práce může být hodnocena známkou **výborně**.

V Praze 24. srpna 2018

Doc. Mgr. et Mgr. Matěj Spurný, PhD.